PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY (PODSTAWA 2026) · PRZYRODA · KLASA 4

Dział 3. Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy

Rośliny zarodnikowe i nasienne, klucz do drzew, owady i pajęczaki, ślady zwierząt, grzyby, gatunki trujące, kropla wody. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	5 zad. 14 pkt
2	**Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	6 zad. 19 pkt
3	**Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	3 zad. 12 pkt
4	**Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	2 zad. 12 pkt
5	**Sprawdzian: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – grupa A** 20 minut · 17 pkt	4 zad. 17 pkt
6	**Sprawdzian: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – grupa B** 20 minut · 17 pkt	4 zad. 17 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 14 pkt

Przypomnij sobie

- **Rośliny zarodnikowe** (mchy, paprocie, skrzypy) rozmnażają się przez zarodniki – nie mają kwiatów ani nasion. **Rośliny nasienne** (drzewa iglaste i liściaste, trawy, rośliny kwitnące) wytwarzają nasiona.
- **Drzewa po liściach**: dąb – liść z zaokrąglonymi wcięciami, owoc to żołądź; klon – liść z pięcioma ostrymi częściami, jak dłoń; brzoza – liść trójkątny, ząbkowany, biała kora; lipa – liść w kształcie serca; kasztanowiec – liść złożony z 5–7 listków. Do rozpoznawania służą **atlasy** i **klucze**.
- **Bezkręgowce** nie mają kręgosłupa (owady, pająki, ślimaki, dżdżownice). **Kręgowce** mają kręgosłup (ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki).
- **Owad** ma 3 pary odnóży (6 nóg), czułki i ciało z trzech części: głowy, tułowia i odwłoka. **Pajęczak** (np. pająk, kleszcz) ma 4 pary odnóży (8 nóg) i nie ma czułków; ciało pająka ma dwie części, a u kleszcza są one zrośnięte.
- **Ślady zwierząt**: tropy, odchody, nadgryzione lub rozkute szyszki i orzechy, pióra, sierść, nory, kopce kreta, gniazda.
- **Grzyb kapeluszowy** to owocnik (kapelusz i trzon) oraz **grzybnia** – białe nitki ukryte w ziemi. To grzybnia jest właściwym grzybem i żyje wiele lat. Dlatego grzyby **wykręcamy lub ostrożnie wycinamy** i nie rozgrzebujemy ściółki. Grzyby nosimy w przewiewnym koszyku, nie w foliowej torbie; trujących nie niszczymy.
- **Grzyby** nie są roślinami: nie mają zielonego barwnika i nie wytwarzają pokarmu w świetle. **Inne grzyby**: pleśń (puszysty nalot z nitek, np. na chlebie; spleśniałego jedzenia nie jemy, bo pleśń wytwarza szkodliwe substancje), drożdże (drobne komórki – dzięki nim ciasto rośnie) i huby (na pniach drzew: martwe drewno rozkładają, żywe drzewo osłabiają). **Znaczenie grzybów**: rozkładają opadłe liście i martwe drewno, więc użyźniają glebę; grzybnia oplata korzenie drzew i pomaga im pobierać wodę; są pokarmem zwierząt.
- **Uwaga!** Rośliny trujące w Polsce: cis (nasiona i igły), konwalia, wilcza jagoda, bieluń; barszcz Sosnowskiego parzy skórę w słońcu. Grzyby trujące: muchomor sromotnikowy (śmiertelnie trujący; zielonkawy kapelusz, białe blaszki, pierścień na trzonie i biała pochewka u nasady trzonu; pierwsze objawy zatrucia pojawiają się dopiero po wielu godzinach), muchomor czerwony (czerwony kapelusz z białymi kropkami). Zwierzęta jadowite: żmija zygzakowata (ciemny zygzak na grzbiecie), szerszeń, osa, pszczoła. **Nieznanych roślin i grzybów nie zrywamy i nie jemy.**
- **W kropli wody** ze stawu pod mikroskopem zobaczysz organizmy z jednej komórki, np. pantofelka (porusza się dzięki drobnym rzęskom) i euglenę, a także glony i drobne zwierzęta, np. rozwielitki. Większe zwierzęta wodne (ślimaki, larwy owadów) obejrzysz przez lupę. W oczku jest światło, tlen i pokarm, a woda z kranu jest oczyszczana – zwykle nie ma w niej organizmów. Lupa powiększa kilka razy, mikroskop – kilkadziesiąt lub kilkaset razy. Próbkę pobieramy z brzegu, pod opieką dorosłego, wody nie pijemy, a po pracy myjemy ręce.

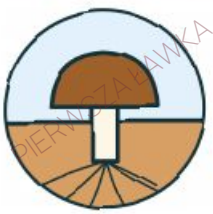
Kogo spotkasz w okolicy?

zwierzęta oglądam i wypuszczam

pająka oglądam, nie dotykając go

grzyby rosną w wilgotnym lesie

paproć rośnie w cienistym lesie

Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – ćwiczenia podstawowe

Sprawdzam, czy rozumiem podstawy

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 19 pkt

Pamiętaj: zwierzęta oglądam i wypuszczam

1 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Paproć wytwarza nasiona.	P	F
2. Ślimak jest bezkręgowcem.	P	F
3. Muchomor sromotnikowy jest śmiertelnie trujący.	P	F
4. Grzybnia oplatająca korzenie pomaga drzewom pobierać wodę.	P	F

2 Korzystając z klucza, rozpoznaj drzewa po liściach A–D. ___ / 4 pkt

Klucz do rozpoznawania drzew po liściach

1a. Liść złożony z kilku listków, które wyrastają z jednego miejsca – **kasztanowiec**. 1b. Liść pojedynczy – przejdź do 2.

2a. Liść w kształcie serca (ogonek wyrasta z wcięcia), bez głębokich wcięć (brzeg gładki lub drobno ząbkowany) – **lipa**. 2b. Liść z głębokimi wcięciami – przejdź do 3.

3a. Wcięcia zaokrąglone, liść wydłużony – **dąb**. 3b. Pięć ostro zakończonych części, jak palce dłoni – **klon**.

A B C D

A – _____ B – _____ C – _____ D – _____

3 Wymień trzy ślady, po których poznasz, że w lesie żyją zwierzęta, i podaj, do jakiego zwierzęcia może należeć każdy ślad. ___ / 3 pkt

_____

_____

_____

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 17 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 17 pkt

1 **Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.** ___ / 8 pkt

Kropla wody pod mikroskopem

Uczniowie pobrali próbkę wody ze szkolnego oczka wodnego i obejrzeli ją pod mikroskopem. Zobaczyli organizmy z jednej komórki, które poruszały się dzięki drobnym rzęskom, zielone kuliste komórki oraz drobne zwierzęta – rozwielitki.

Wodę z kranu obejrzeli tak samo – nie znaleźli w niej żadnych organizmów.

Tekst własny

1.1 **Podaj dwie rzeczy, dzięki którym w oczku żyją organizmy. Czemu nie ma ich w kranówce?** ___ / 3 pkt

1.2 **Podaj nazwę organizmu z jednej komórki, który porusza się dzięki rzęskom. Wyjaśnij, dlaczego potrzebny jest mikroskop, a nie lupa – porównaj ich powiększenie.** ___ / 3 pkt

1.3 **Podaj dwie zasady bezpieczeństwa przy pobieraniu próbek wody.** ___ / 2 pkt

2 **Napisz trzy powody, dla których grzyby są ważne dla lasu.** ___ / 3 pkt

3 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 3 pkt

1. Kasztanowiec ma liść złożony z 5–7 listków.	P	F
2. Pająk jest owadem.	P	F
3. Konwalia jest rośliną trującą.	P	F

4 **Uzupełnij.** ___ / 3 pkt

1. Rośliny rozmnażające się przez zarodniki to rośliny _____.
2. Zwierzę z kręgosłupem to _____.
3. Ukryta w ziemi część grzyba to _____.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 4 (nowa podstawa)

Podgląd pokazał 4 z 12 stron. Pełna wersja: 12 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – najważniejsze wiadomości – 5 zadań, 14 pkt
- Karta 2: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – ćwiczenia podstawowe – 6 zadań, 19 pkt
- Karta 3: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – utrwalenie – 3 zadania, 12 pkt
- Karta 4: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – w praktyce – 2 zadania, 12 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – grupa A – 4 zadania, 17 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Rośliny, grzyby i zwierzęta naszej okolicy – grupa B – 4 zadania, 17 pkt
  Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/przyroda-klasa-4-dzial-03-rosliny-grzyby-i-zwierzeta-naszej-okolicy-zestaw-nowa-podst